

การพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน:
กรณีศึกษาตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
Community Health System Development by Community for
Community Case Study: Nong-Han Sub-District
Sun-sai District Chiang-Mai Province

ตีพิมพ์	อึ้งวัฒนา	ศศ.ด.*	Sivaporn Aungwattana	Ph.D.*
วารสาร	บุญเชียง	ส.ด.*	Waraporn Boonchieng	Ph.D.*
บรรณาธิการ	จรรยาศิริ	M.S.**	Thanapun Junyasiri	M.S.**

บทคัดย่อ

การพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชน และการพัฒนาโครงการและดำเนินการตามปัญหาที่ชุมชนเลือก แบบมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานบริการสุขภาพ และสถาบันการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานบริการสุขภาพ และตัวแทนชุมชน จำนวน 56 คน ดำเนินการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการจัดเวทีเสวนา เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้นนำข้อมูลไปสะท้อนคิดเป็นระยะๆ ร่วมกับประชาชนในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการสร้างเสริมและแก้ไขปัญหาสุขภาพ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จัดหมวดหมู่และสรุปผล ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีทุนทางสังคม มีศักยภาพ และระบบการจัดการปัญหาสุขภาพในเรื่องต่างๆ โดยใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การค้นหาปัญหาชุมชน และร่วมดำเนินการในระบบการจัดการปัญหาสุขภาพของชุมชน ทั้งนี้ชุมชนได้เลือกปัญหาที่ต้องการแก้ไขคือ กลุ่มเยาวชนเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด จึงจัดโครงการพัฒนาแกนนำเยาวชนสู่ชุมชนต้นแบบห่างไกลยาเสพติดขึ้น ซึ่งชุมชนมีแผนจะพัฒนาต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างเครือข่ายการทำงานของเยาวชนในพื้นที่อื่นต่อไป

คำสำคัญ : ระบบสุขภาพชุมชน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 * Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University
 ** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ** Instructor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

Abstract

The purpose of community health systems development was to study potential of the community and develop and implement a project to solve community problem according to by itself and using people participatory strategies by involved Local Administrative Organizations, health service sectors, and educational institutions. The samples were divided into 3 groups: Local Administrative Organizations, health service sectors and the community member representatives all together 56 persons. Data were collected by interviews, in-depth interviews, groups discussion, workshop, and people's forum to exchange and share knowledge among study groups. The collected data were reflected periodically to community members and participating sectors to find solution to community problems and to promote community health. Then, data were analyzed using content analysis, categorized, and summarized. It was found that the community has social capital, potential, and a system that use community participation in the management of community health problems. Community members involved in the process of community problems identification, and implementation of community health problem management system. In this study, the community has selected issues of youth to resolve. Youth are at risk of drug addiction, so the community initiates "The project of youth leadership development to be a community model against drug abuse". The community plans to further develop as a learning center and to create a network of youth to further working in other areas.

Key words: *Community Health System*